

1. Прачытайце беларускія прыслоўі

За добрым мужам і варона жона, а за благім і княгіня згіне.

Жонку выбірай і вачыма, і вушыма.

Да пяці гадоў песці дзіця, як ячка, да сямі пасі як авечку, тады выйдзе на чалавечка.

2. Паспрабуйце адужыць скарагаворкі

Адна сарока – адна марока, сорак сарок – сорак марок.

Ідзе скарагаворка са скарагаварчанятамі

3. Чытайце

Аканне: пераход о, э ў а

Добра – дабро, цэны – цана, цэгла – цагляны, дрэмле – драмлю, мароз – маразы, горы – гарара, ногі – нага, шчэбет – шчабятца, восем – васьмера, шэсць – шасцера, кот – каты, голас – галасы, золата – залаты, гора – гараваць, род – нарадзіць, розум – разумець, роўны – раўняць.

Яканне: пераход е, ё ў я

Цёпла – цяпло, лес – лясы, сёлы – сяло, вецер – вятры, месці – мяту, сёстры – сястра, серп – сярпы, сем – сямера, везці – вязуць, есці – ядуць, несці – нясуць, смех – смяца, лёд – лядовы, мед – мядовы, вечар – вячэра, зелень – зялены, веслы – вясло, меў – мяту.

Калі?

Дзе хто быў учора?

Калісьці

Аднойчы

Раніцай/раніцой

У першай палове дня

Удзень

У другой палове дня

Увечары

У восем гадзін раніцы

У гадзіну/ а першай гадзіне

У дзве гадзіны, тры гадзіны, у чатыры гадзіны/

А другой/ трэцяй/ чацьвёртай/ пятай/ шостаі/ сёмай/восьмай/ дзевятай/ дзесятай гадзіне

У пяць гадзін

У шэсць гадзін вечара

У дванаццаць гадзін ночы

Адразу

Перш-наперш/ /перш за ўсё

Спачатку

Пасля

Потым

Што здарылася?

Панядзелак

Аўторак
Серада
Чацвер /але у Р.скл. чацвярга/
Пасля дожджыку ў чацвер

Пятніца
Субота
Нядзеля

Студзень
Люты
Сакавік

Красавік
Травень /май
Чэрвень

Ліпень
Жнівень
Верасень

Кастрычнік
Лістапад
Снежань

Ганнін учарапні дзень

Учора быў аўторак. Ганна прачнулася вельмі рана - у сем гадзін. Сама б яна ніколі так рана не ўстала, але зазваніў будзільнік. Трэба было ісці на заняткі. Ганна ўстала, гэта было вельмі цяжка. Сапраўды прачнуцца дапамог кубак кавы. У восем гадзін Ганна прыйшла на лекцыю. Лекцыя была вельмі цікавая. Потым былі семінарскія заняткі. Пасля заняткаў Ганна са сваёй сяброўкай Сашай пайшла на абед. У сталоўцы яны сустрэлі сваіх сяброў Рому і Колю.

- Прывітанне, дзяўчаты!

- Ой, Рома, Коля! Сто гадоў вас не бачылі!

Хлопцы таксама абрадваліся. Асабліва Рома, бо яму вельмі падабалася Ганна. У іх былі білеты на канцэрт Л.Вольскага ўвечары, і яны вырашылі пазваць дзяўчат.

- Што вы, дзяўчаты, робіце сёння ўвечары?

- Нічога асаблівага. Збіраліся рыхтавацца да семінару па літаратуры.

- У нас ёсць цікавейшая прапанова - хадзем з намі на канцэрт Л.Вольскага!

- Прапанова сапраўды цікавейшая. Я даўно хацела схадзіць на яго канцэрт. А ты, Ганна?

- Я б з задавальненнем пайшла.

У другой палове дня Ганна пайшла ў бібліятэку. Ёй трэба было пісаць курсавую. У бібліятэцы было вельмі холадна, і кніжка была нудная і нецікавая. Таму Ганна пайшла дамоў раней - а шостаі гадзіне. Там яе ўжо чакала Сашка. Яны павячэралі і пайшлі на нулявы кіламетр - там яны дамовіліся сустрэцца з Ромам і Колям. Канцэрт ім вельмі спадабаўся. Да інтэрнату дзяўчаты вярнуліся

толькі а палове дванаццатай. За цэлы дзень яны вельмі змарыліся, таму адразу пайшлі спаць. Але яшчэ доўга размаўлялі паміж сабой пра канцэрт, пра хлопцаў і пра тое, што заўтра трэба ісці на семінар, да якога яны не падрыхтаваліся.

Добры дзяцел

(Англійская народная казка)

Ці ведаеце вы, што калісьці ў лесе ..... (быць) зусім ціха. Птушкі не ..... (ўмець) спяваць.

Адзіным спеваком ..... (быць) вецер. Ён ..... (шумець) у лісці, ... (скрыпець) галінкамі дрэў. І вось аднойчы ..... (сабрацца) птушкі і ..... (пачаць) размяркоўваць паміж сабою песні. Кожная з іх ..... (хацець) атрымаць самую прыгожую.

- Мне хацелася б мець самую пяшчотную песню, - ..... (сказаць) галубка.

- А я ..... (ўзяць) бы што-небудзь вясёленькае, - ..... (сказаць) чыж.

Зяюля ..... (папрасіць), каб ёй ..... (даць - мн.лік) што-небудзь незвычайнае.

Толькі шэры салавейка адзінока ..... (сядзець) і сціпла ..... (маўчаць).

«Няўжо мне нічога не пакінуць?» - ..... (думаць) ён. - Мая жонка так любіць музыку!..» Дзяцел у гэты дзень ..... (аглядаць) і (лячыць) бярозкі ў лесе. Увечары ён (скончыць) свой абход, прыляцеў на сходку і ..... (папрасіць):

- Дайце мне, калі ласка, прыгожую песню. Я заўсёды буду вітаць ёю ўсход сонца.

Яму ..... (даць) песню. Самую доўгую і самую прыгожую. Але раптам ён ..... (заўважыць) салаўя.

- А якую песню тебе ..... (даць)? - ..... (спытаць) дзяцел. - Праспявай мне, калі ласка.

- У яго няма песні! - хорам ..... (закрычаць) птушкі. Ён нічога не ..... (прасіць).

Шкада ..... (стаць) салаўя, і ён ..... (аддаць) яму сваю песню - самую доўгую і самую прыгожую.

Таму дзяцел ніколі не спявае. Але ўсе птушкі любяць і паважаюць яго.

(Пераклаў Я.Дубовік)